АНАЛІЗ ОПИТУВАННЯ

здобувачів вищої освіти щодо навчання на ОП Середня освіта (Математика, інформатика); Середня освіта (Фізика та астрономія, інформатика);

Проведене опитування студентів щодо якості освіти регламентується такими основними документами: Закон України «Про вищу освіту» ст. 16 – система внутрішнього забезпечення якості освіти; передбачає моніторинг якості освітнього процесу, у тому числі через опитування здобувачів освіти. Закон України «Про освіту» визначає принципи якості освіти, академічної доброчесності та прозорості освітнього процесу. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) Критерії оцінювання якості освітньої програми. У цих критеріях прямо зазначено необхідність зворотного зв'язку від студентів. Міністерство освіти і науки України рекомендації щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Внутрішні документи університет: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про академічну доброчесність, Положення про опитування здобувачів освіти

В опитуванні взяли участь 26 студентів спеціальностей 014.04 «Середня освіта (Математика)» та 014.08 «Середня освіта (Фізика)», що становить 60,47% від загальної кількості здобувачів освіти.

Опитування проводилось на кафедрі методики викладання фізики та математики з 02 по 16 березня, в опитуванні взяли участь здобувачі вищої освіти спеціальностей 014.04 Середня освіта (Математика); 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія) першого бакалаврського та другого магістерського рівнів вищої освіти. Опитування проводилось в рамках моніторингу освітніх програм, яке стосується навчання на обраній освітній програмі.

Результати опитування розглядалися на засіданні кафедри (протокол № 4 від 04 квітня 2026 р.).

Гаранти освітніх програм Середня освіта (Математика, інформатика); Середня освіта (Фізика та астрономія, інформатика) першого бакалаврського та другого магістерського рівнів вищої освіти, представили результати опитування.

В опитуванні (складалося з 4 опитувальників, у яких було від 12 до 56 запитань) щодо якості підготовки студентів на ОП Середня освіта (Математика, інформатика); Середня освіта (Фізика та астрономія, інформатика) першого бакалаврського та другого магістерського рівнів вищої освіти.

Результати опитування засвідчили, що абсолютна більшість здобувачів (96,2%) добре знайомі з поняттям академічної доброчесності, і лише незначна частка відповіла, що знайома з ним лише частково. Це свідчить про достатньо широку поінформованість студентів з даного питання (рис. 1).

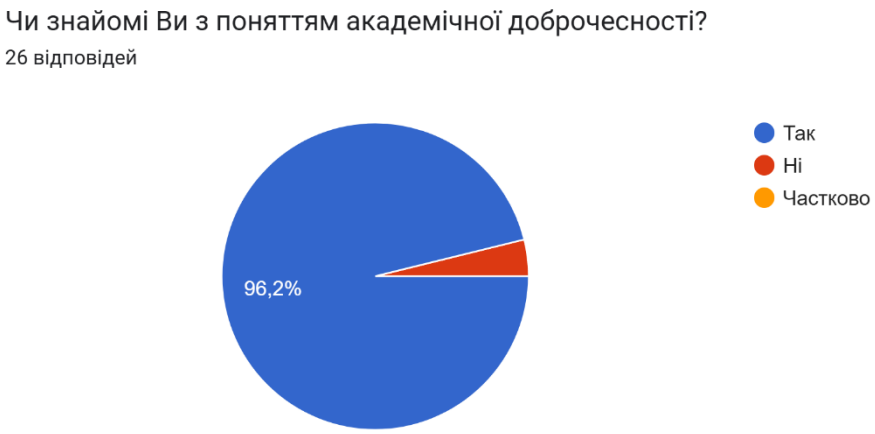

Рис. 1. Обізнаність здобувачів із поняттям академічної доброчесності

Аналізуючи джерела, з яких студенти дізналися про академічну доброчесність, слід відзначити провідну роль викладачів: 61,5% респондентів назвали саме їх основним джерелом інформації. Ще 26,9% дізналися про це самостійно, решта – через інтернет-ресурси, поєднання різних джерел або вперше почули про поняття під час самого опитування (рис. 2).

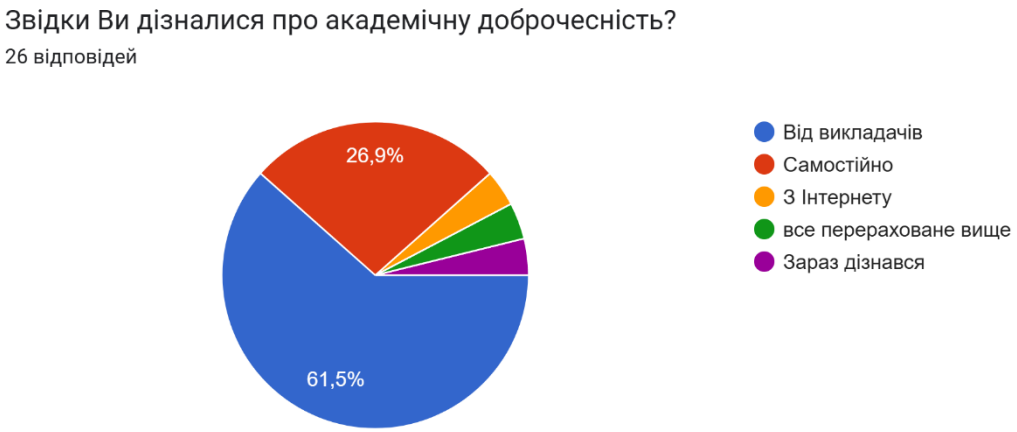

Рис. 2. Джерела інформування здобувачів про академічну доброчесність

96,2% респондентів підтвердили, що правила академічної доброчесності пояснювалися їм у навчальному закладі. Це свідчить про системну та цілеспрямовану роботу кафедри у напрямку формування культури академічної доброчесності серед студентів. Коментарі студентів, зібрані у відкритій частині анкети, додатково підтвердили, що більшість із них розуміє академічну доброчесність як дотримання чесності, відповідальності та етичних правил під час навчання, викладання і наукової діяльності, зокрема самостійне виконання робіт, правильне використання джерел і відсутність плагіату.

Усі опитані (100%) продемонстрували розуміння поняття плагіату. При цьому 76,9% вважають плагіат серйозним порушенням, тоді як 23,1% обрали відповідь «Не впевнений(а)». Ця статистика, попри загалом позитивні тенденції, вказує на те, що в частини студентів ще не сформовано однозначне й тверде ставлення до плагіату як до недопустимої діяльності.

Щодо власного досвіду порушень: 38,5% здобувачів зазначили, що ніколи не списували під час контрольних робіт або іспитів, тоді як 57,7% визнали, що вдавалися до цього інколи, і невелика частка – у школі, але не в університеті. Важливо, що жоден із респондентів не обрав варіант «часто. Стосовно використання чужих робіт без посилання на автора: переважна

більшість – 92,3% відповіла, що ніколи цього не робила, і лише 7,7% визнали протилежне.

Щодо використання готових робіт з Інтернету: 65,4% відповіли «ні», 23,1% – «так», решта зазначили, що використовували лише деякі матеріали або брали інформацію з Інтернету, але викладали її власними словами. Ці дані свідчать про наявність певного ризику використання ненадійних або запозичених матеріалів і вказують на необхідність посилення навичок критичного пошуку та цитування.

Серед причин, через які студенти порушують академічну доброчесність, респонденти могли обрати кілька варіантів. Найчастіше називали брак часу – 92,3% та складність завдань – 84,6%. Менш поширеними причинами виявилися лінощі (30,8%) та відсутність контролю (26,9%) (рис. 3). Така статистика є важливим сигналом: проблема академічних порушень пов'язана переважно не з нестачею мотивації, а з організаційними чинниками – надмірним навантаженням та складністю окремих завдань.

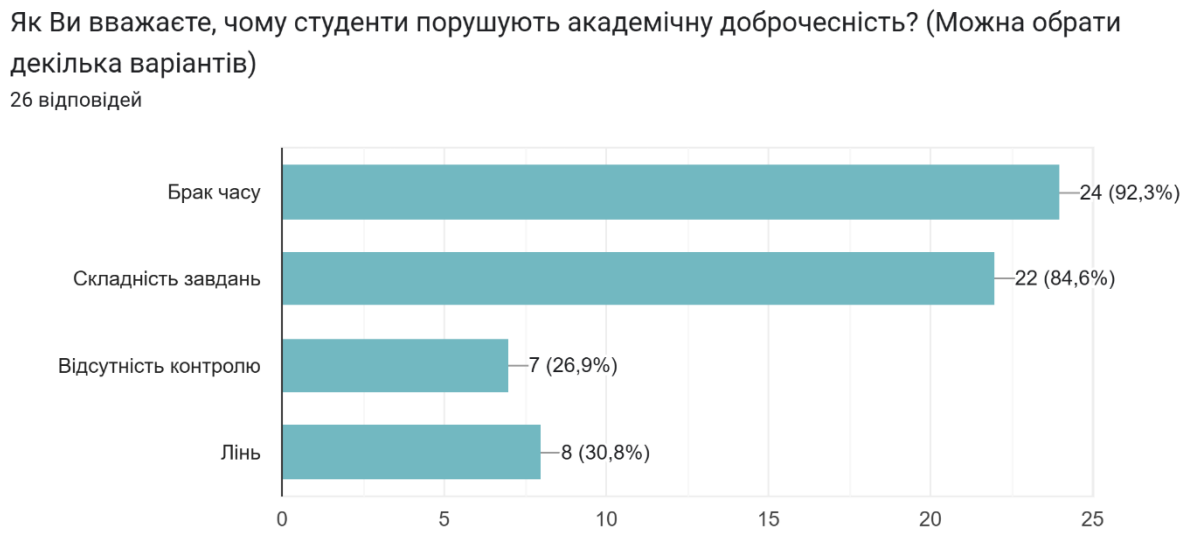

Рис. 3. Причини порушень академічної доброчесності на думку студентів

Рівно половина опитаних (50%) зазначила, що користувалася програмами перевірки на плагіат. Це демонструє достатньо активне залучення студентів до самоперевірки.

53,8% здобувачів вважають, що додаткові заняття або пояснення щодо академічної доброчесності є необхідними. Серед конкретних пропозицій студенти висловлювали ідеї щодо запровадження тренінгів, розробки прозорих процедур оцінювання та виховної роботи, надання більш чітких вказівок до виконання завдань, більш активного діалогу з викладачами під час підготовки курсових робіт. Також зазначалася потреба в систематичній перевірці робіт на плагіат і заохоченні студентів виконувати роботи самостійно. Загалом відповіді у відкритій частині анкети відобразили усвідомлення студентами важливості академічної доброчесності та їх готовність до конструктивного діалогу з цього питання.

Опитування щодо якості викладання охоплювало оцінку роботи п’яти науково-педагогічних працівників кафедри: Січко В.М., Поздєєва В.О., Овчаренко А.В., Сергієнко О.Г. та Пєткова І.В. Здобувачі оцінювали кожного викладача за дванадцятьма критеріями за п'ятибальною шкалою.

Повнота презентації дисципліни на початку курсу, а також чіткість системи та критеріїв оцінювання отримали найвищі оцінки у всіх п'яти викладачів. Кількість оцінок «5» є домінуючою, тоді як оцінок «1» і «2» не зафіксовано. Це свідчить про те, що викладачі кафедри на початку навчального курсу чітко і повно ознайомлюють студентів із програмою, змістом дисципліни, вимогами та правилами роботи (рис. 4).

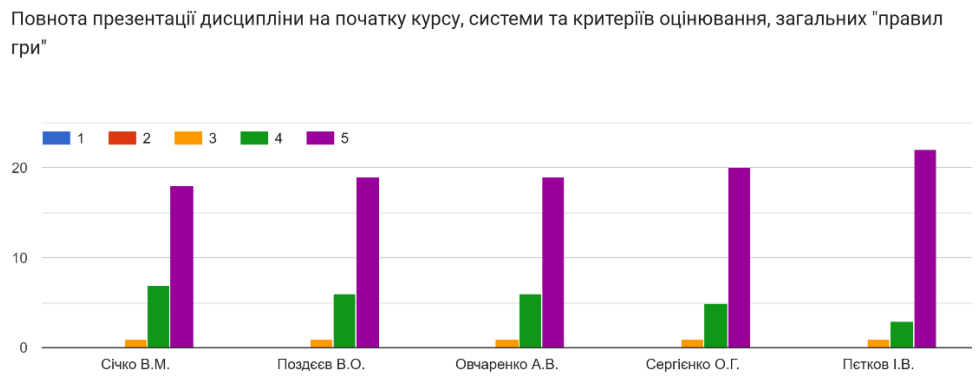

Рис. 4. Повнота презентації дисципліни на початку курсу

Об'єктивність та прозорість оцінювання знань студентів також отримала переважно максимальні бали. Зокрема, Овчаренко А.В., Сергієнко О.Г. та Пєтков І.В. отримали найвищі оцінки від понад 20 студентів. Це свідчить про те, що здобувачі відчувають справедливий та відкритий підхід до оцінювання їхніх знань та вмінь (рис. 5).

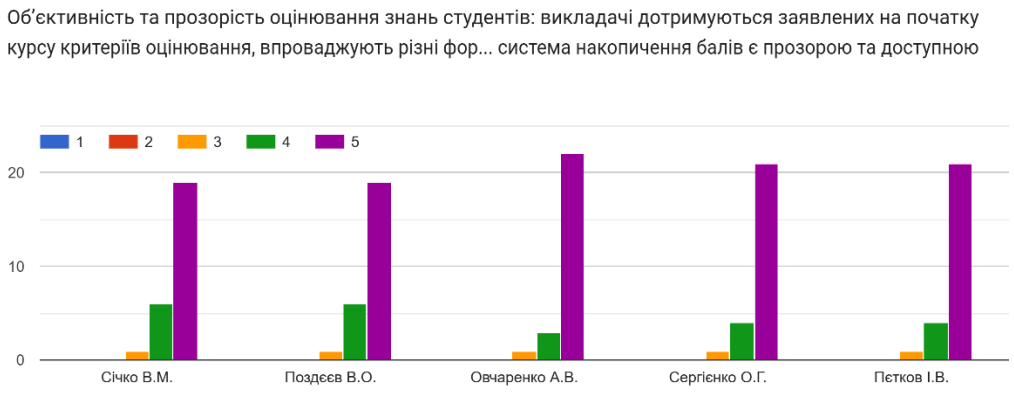

Рис. 5. Об'єктивність та прозорість оцінювання знань студентів

Щодо організаційної культури викладачів, вчасного початку та завершення занять і дотримання розкладу, всі п'ятеро викладачів отримали оцінки переважно «5» від абсолютної більшості студентів (рис. 6). Це підтверджує дисциплінованість і відповідальне ставлення науково-педагогічного колективу до виконання своїх обов'язків.

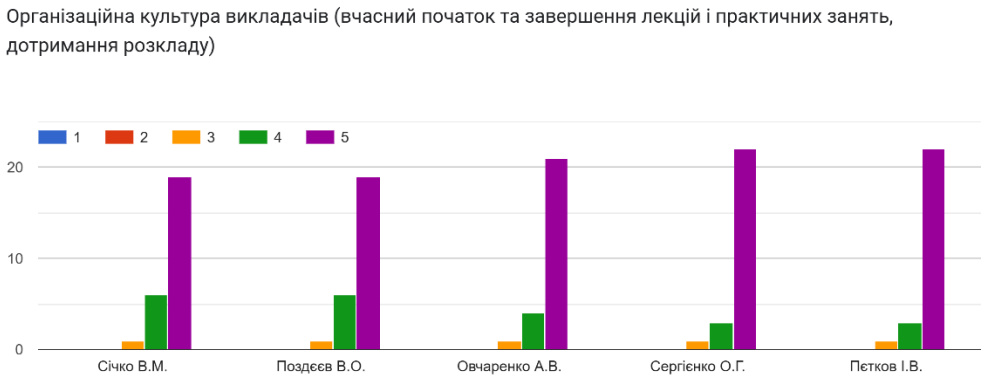

Рис. 6. Організаційна культура викладачів

Чіткість, доступність та зрозумілість подачі матеріалу, а також уміння зацікавити студентів – одні з ключових педагогічних компетентностей. За цим

критерієм усі викладачі отримали переважно найвищі бали: Овчаренко А.В. та Сергієнко О.Г. – від 20 і більше студентів, Січко В.М. та Поздєєв В.О. – від 17–19 студентів, і лише невелика частка оцінила цей показник нижче максимального.

Використання активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти, індивідуальні та групові презентації) також отримало переважно найвищі оцінки від більшості студентів. Усі викладачі продемонстрували активне застосування інтерактивних форм роботи, що є важливою складовою сучасної студентоцентрованої педагогіки. Зокрема, частка оцінок «5» коливається від 17 до 19 у різних викладачів, що є показником стабільно високого рівня.

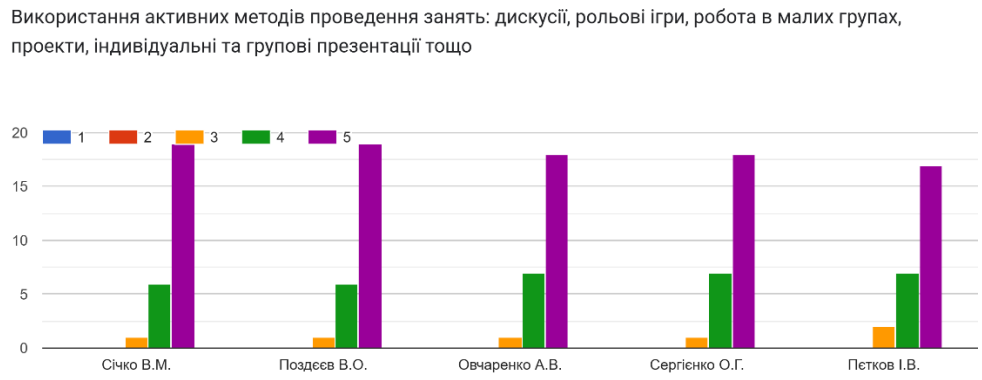

Рис. 7. Використання активних методів проведення занять

Унаочнення матеріалу (презентації, аудіо- та відеозаписи, схеми, таблиці, роздатковий матеріал) оцінено дещо нижче порівняно з іншими критеріями – не всі викладачі отримали тут переважну більшість оцінок «5». Зокрема, Поздєєв В.О. та Пєтков І.В. мають дещо більшу частку оцінок «4», що свідчить про наявність ресурсу для вдосконалення в напрямку більш різноманітного використання мультимедійних засобів.

Уміння мотивувати студентів до поглибленого вивчення предмету отримало переважно найвищі оцінки від усіх респондентів: у Сергієнко О.Г. та Пєткова І.В. – більше 21 оцінки «5», у Січко В.М. та Поздєєва В.О. – близько 19.

Наявність зворотного зв'язку з боку викладачів (аналіз виконаних завдань, реакція на потреби студентів, відповіді на інформаційні запити) отримала стабільно найвищі оцінки від усіх опитаних. Понад 20 студентів для кожного з викладачів поставили найвищий бал.

Уміння створити комфортне навчальне середовище, у якому кожен студент може проявити себе, також отримало стабільно позитивні оцінки: переважна більшість – від 19 до 24 студентів оцінила цей показник на «5».

Коректність і тактовність у ставленні до студентів отримали найвищі оцінки практично від усіх респондентів. Цей показник є одним з найкращих у всьому опитуванні: усі п'ять викладачів отримали майже виключно оцінки «5», що свідчить про дуже високий рівень педагогічної культури та поважне ставлення до студентів з боку науково-педагогічних працівників кафедри.

Результати опитування свідчать, що жоден зі студентів під час самостійних письмових робіт не практикував списування – усі 26 осіб для кожного з п'яти викладачів відповіли «ні». Також 100% підтвердили, що викладачі вчасно перевіряють письмові роботи. Усі викладачі без винятку ознайомили студентів зі списком рекомендованої літератури до курсу.

96,2% здобувачів вважають вивчені дисципліни важливими з точки зору їхнього майбутнього професійного зростання. Серед загальних коментарів студентів переважали позитивні відгуки: «Якістю викладання задоволена», «Зауважень немає, коментарі позитивні». Окремі побажання стосувалися більш доступного пояснення матеріалу та доступності навчальних матеріалів, що вказує на можливі напрями вдосконалення методичного забезпечення.

Опитування щодо якості освітнього процесу охопило широкий спектр питань. Рівень задоволеності навчанням за обраною програмою виявився дуже високим: 76,9% респондентів поставили найвищу оцінку «5», ще 15,4% обрали «4», і лише 7,7% оцінили задоволеність на «3» (рис. 8). Жодного негативного відгуку зафіксовано не було.

Рис. 8. Рівень задоволеності навчанням за обраною програмою

Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі також отримала переважно найвищу оцінку: 76,9% респондентів поставили «5», 15,4% – «4», і лише 7,7% – «3». Це підтверджує, що програма відповідає сучасному стану науки та практики у відповідній галузі. 96,2% здобувачів вказали, що їм забезпечено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір навчальних дисциплін, що свідчить про ефективне впровадження принципу академічної свободи.

Обґрунтованість навантаження здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень) отримала від 73,1% студентів найвищу оцінку «5», від 15,4% – «4», і від 11,5% – «3». Жодного негативного відгуку щодо перевантаження чи нераціонального розподілу навчального часу зафіксовано не було. Це є важливим показником збалансованості освітньої програми.

Серед найбільш зручних для студентів форм навчання більшість – 57,7% обрала дистанційну форму, 34,6% – змішану і 7,7% – самостійну роботу. Традиційні аудиторні форми не були обрані жодним респондентом як найзручніші (рис. 9). Ця тенденція є відображенням сформованих за останні роки звичок і вказує на необхідність подальшого розвитку якісної дистанційної складової навчання.

Рис. 9. Найбільш зручна форма навчання для здобувачів вищої освіти

Співвідношення теоретичної і практичної частин програми студенти оцінили дуже позитивно: 76,9% дали найвищу оцінку «5», 19,2% – «4», лише 3,8% – «3».

Щодо методів оцінювання навчальних досягнень, студенти надають перевагу контрольним роботам (76,9% опитаних), стандартизованим тестам (61,5%), тестуванню знань та термінологічного словника (57,7%), а також письмовому опитуванню (50%). Письмові творчі завдання обрали 34,6%, залік – 30,8%. Традиційний екзамен вважає зручним лише 19,2%, а усні форми відповіді – менше 4% студентів. Ці дані вказують на переваги структурованих письмових форм контролю знань над усними та спонтанними.

Організацію університетом наукових та практичних заходів (конференцій, тренінгів, дискусій, зустрічей із зарубіжними лекторами) 73,1% студентів оцінили на «5», 15,4% – на «4», і 11,5% – на «3». Задоволеність організацією освітнього процесу (розклад занять, змінне навчання) в університеті: 65,4% – «5», 26,9% – «4», 7,7% – «3». Задоволеність інноваційністю методів викладання: 73,1% – «5», 15,4% – «4», 11,5% – «3».

100% опитаних підтвердили, що на лекційних заняттях викладачами практикуються проблемні питання, дискусії та відповіді на запитання студентів. Університет також активно залучає до проведення занять професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців: 92,3% респондентів підтвердили цей факт. Всі 100% студентів погодилися, що

форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмі цілей та результатів навчання.

Серед побажань студентів щодо змісту освітньої програми були: включення дисципліни «Інформаційні технології», «Штучний інтелект», розширення блоку з рідної мови та англійської. Зазначалося також, що «програма насичена, треба спочатку опанувати її», що свідчить про загальну задоволеність при її насиченості.

Наступне опитування спрямоване на випускників кафедри. Рівень отриманої освіти переважна більшість випускників (90,9%) оцінює як високий, решта – достатній.

63,6% випускників працюють на даний момент за отриманою освітою, інші – продовжують навчання. 100% опитаних оцінюють рівень практичної підготовки як високий. Найбільш корисними для своєї професійної діяльності випускники вважають дисципліни фахової підготовки та методику навчання фізики, математики та інформатики. 100% опитаних можуть рекомендувати цей навчальний заклад іншим.

Результати опитування свідчать про загалом позитивну оцінку студентами якості викладання за освітніми програмами Середня освіта (Математика, інформатика); Середня освіта (Фізика та астрономія, інформатика) першого бакалаврського та другого магістерського рівнів вищої освіти.

Більшість здобувачів освіти відзначили доступність викладачів до консультацій та зрозумілість викладання матеріалу.

Разом з тим, результати опитування вказують на необхідність подальшого удосконалення використання інтерактивних методів навчання та підвищення рівня поінформованості студентів щодо принципів академічної доброчесності.

Результати опитування будуть обговорені на засіданні робочої групи та взяті до уваги при оновленні ОП Середня освіта (Математика, інформатика);

Середня освіта (Фізика та астрономія, інформатика) першого бакалаврського та другого магістерського рівнів вищої освіти.